

21. juni 2006

PRESSEMEDDELELSE FRA KLAGEKOMITÉEN FOR ETNISK LIGEBEHANDLING

'Hvid' hjemmehjælp fra kommuner

Klagekomitéen for Etnisk Ligebehandling er den 20. juni 2006 fremkommet med udtalelser i forbindelse med komitéens undersøgelse af syv kommuners praksis, hvorefter kommunerne ifølge dagspressen har tilbudt borgere 'hvid' eller 'etnisk dansk' hjemmehjælp.

Klagekomitéen har den 20. juni 2006 afsluttet syv sager om en række kommuners praksis ved tildeling af hjemmehjælp. Komitéen er i den forbindelse fremkommet med udtalelser i sager vedrørende Aalborg-, Albertslund-, Farum-, Frederiksberg-, Københavns-, Odense- og Århus Kommune.

Klagekomitéen har i den forbindelse fundet, at Aalborg Kommune har overtrådt det direkte forbud mod forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse i lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet m.v., jf. § 2, stk. 1.

Begrundelsen for Klagekomitéens konklusion er, at Aalborg Kommune i hjemmeplejen har en praksis, hvorefter kommunen efter omstændighederne imødekommer borgernes ønsker om at skifte til en hjemmehjælper med en bestemt etnisk oprindelse. Komitéen finder, at en sådan praksis indebærer forskelsbehandling mellem ansatte i hjemmeplejen, der har etnisk oprindelse, der ikke er ønsket af konkrete borgere, og andre ansatte.

Klagekomitéen har derfor anbefalet Aalborg Kommune følgende:

- Kommunen bør udarbejde skriftlige retningslinjer for, hvordan kommunens personale skal håndtere de situationer, hvor en borger retter henvendelse til kommunen med et ønske om at skifte hjemmehjælper helt eller delvist på grund af hjemmehjælperens race eller etniske oprindelse, således at kommunen sikrer sig, at der ikke udøves direkte eller indirekte forskelsbehandling af ansatte i kommunen.
- Kommunen bør informere borgerne om, at det hverken er muligt at imødekomme ønsker om at modtage en hjemmehjælper med en bestemt race eller etnisk oprindelse eller skifte til en hjemmehjælper med en bestemt race eller etnisk oprindelse.
- Kommunen bør i de tilfælde, hvor der er indgået aftaler med private leverandører om levering af hjemmepleje, sikre sig, at heller ikke leverandørerne imødekommer hverken ønsker om at modtage en hjemmehjælper med en bestemt race eller etnisk oprindelse eller skifte til en hjemmehjælper med en bestemt race eller etnisk oprindelse

- Kommunen bør i hvert enkelt tilfælde, hvor en borger fremsætter ønske om at modtage en hjemmehjælper med en bestemt race eller etnisk oprindelse eller skifte til en hjemmehjælper med en bestemt race eller etnisk oprindelse, konkret vurdere, om kommunen kan undlade at servicere borgeren i lyset af kommunens omsorgsforpligtelse.

I de seks øvrige sager vedrørende Albertslund-, Farum-, Frederiksberg-, Københavns-, Odense- og Århus Kommune har Klagekomitéen ikke fundet grundlag for, at der sker forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse. Komitéen har imidlertid fundet anledning til at fremsætte samme generelle anbefalinger, som de der er fremsat overfor Aalborg Kommune.

Klagekomitéens formand Claus Haagen Jensen udtaler i øvrigt: "Komitéen har fundet det hensigtsmæssigt at fremsætte de pågældende anbefalinger således, at kommunernes medarbejdere ikke er tvivl om, hvordan forespørgsler fra borgere om at skifte hjemmehjælpere skal håndteres i fremtiden." Han understreger endelig, at "det vil styrke bekæmpelsen af forskelsbehandling, når det således tydeligt tilkendegives i kommunerne, at forskelsbehandling ikke er acceptabel".

Den nærmere baggrund for sagen vedrørende Aalborg Kommune:

Baggrunden for sagen var, at Mangfoldighedsnetværket i december 2005 telefonisk – ved at udgive sig for at være i familie med en person, der anmodede om hjemmehjælp – havde forespurgt bl.a. Aalborg Kommune om muligheden for at modtage en hjemmehjælper med etnisk dansk baggrund. Kommunen havde i den forbindelse ikke afvist, at anmodningen kunne imødekommes.

I forlængelse hertil udtalte Aalborg Kommunes ældrerådmand i dagspressen, at kommunen i tilfælde, hvor ældre borgere, der f.eks. var utrygge ved at modtage hjælp fra f.eks. en udenlandsk hjemmehjælper, i vidt muligt omfang forsøgte at opfylde borgerens ønske om at modtage en hjemmehjælper med en bestemt etnisk oprindelse.

På den baggrund anmodede Klagekomitéen den 14. december 2005 Aalborg Kommune om at redegøre for kommunens praksis ved tildeling af hjemmehjælp.

Klagekomitéen har herefter nærmere udtalt, at:

- En praksis i Aalborg Kommune, hvorefter et ønske fra en borger om at skifte til en hjemmehjælper med en bestemt etnisk oprindelse efter omstændighederne imødekommes, indebærer, at kommunen udøver ulovlig forskelsbehandling. Dette kommer til udtryk ved, at der sker forskelsbehandling mellem ansatte i hjemmeplejen, der har en etnisk oprindelse, der ikke er ønsket af konkrete borgere, og andre ansatte.

- Det i den forbindelse er uden betydning, om dette indebærer, at der i nogle tilfælde sker forskelsbehandling af ansatte med etnisk dansk oprindelse og i andre tilfælde ansatte med anden etnisk oprindelse end dansk. Der i endvidere uden betydning, om kommunens bevæggrunde for

at udskifte hjemmehjælperen skyldes et ønske om at beskytte den ansatte mod ubehagelige oplevelser hos borgeren.

- Der i de tilfælde, hvor en medarbejder selv ønsker eller samtykker til at blive flyttet fra en plejeopgave hos en borger, der generer eller på anden måde forulemper medarbejderen på grund af vedkommendes etniske oprindelse, naturligvis må ske tilrettelæggelse af arbejdet således, at arbejdsvilkårene for medarbejderne er tilfredsstillende. Det må dog i sådanne situationer sikres, at der ikke lægges vægt på medarbejderens race eller etniske oprindelse, men alene f.eks. de fysiske og psykiske arbejdsvilkår.

- Der i tilfælde, hvor borgere begrundet ønsker om at skifte hjemmehjælper i kommunikationsproblemer, ikke udøves indirekte forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse. Det må derfor konkret vurderes, hvorvidt den pågældende medarbejders sprogkunderskaber reelt set bevirker, at hjemmehjælperen ikke kan udføre arbejdet på tilfredsstillende vis. I sådanne tilfælde er dog ikke nødvendigt at vælge en hjemmehjælper med en bestemt etnisk oprindelse, men alene at vælge en hjemmehjælper med tilstrækkelige sprogkunderskaber.

Udtalelserne kan i deres fulde ordlyd læses på www.klagekomite.dk.

Kontaktoplysninger: Claus Haagen Jensen, Formand for Klagekomitéen for Etnisk Ligebehandling, tlf. +45 9635 8146 eller Sekretariatet for Klagekomitéen, Strandgade 56, DK-1401 København K. www.klagekomite.dk, tlf: +45 3269 8944, e-mail: klagekomite@humanrights.dk